

Poznajemy rodzinę matrioszki Tani

Katarzyna Leśniak
Piotr Tokarz

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania języka rosyjskiego
dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego
i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów
oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Przedmiot:

język rosyjski

Temat lekcji:

Poznajemy rodzinę matroszki Tani

Klasa, czas trwania zajęć:

I, 45 minut

Cele ogólne:

- utrwalenie form powitań/pożegnań w języku rosyjskim oraz słownictwa związanego z członkami rodziny,
- zapoznanie się z historią matroszki,
- osłuchiwanie się z językiem poprzez piosenkę *Пусть всегда будет солнце*,
- kształtowanie poprawnej wymowy słownictwa związanego z tematem,
- kształtowanie umiejętności prowadzenia dialogu.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- wita się i żegna w języku rosyjskim (X.6.4.),
- zna nazwy członków rodziny (X.1.1.),
- odpowiada na pytanie *Кто это?*, wskazując na osoby ze swojego najbliższego otoczenia (X.6.3.),
- rozumie pojedyncze proste zdania i minidialogi, związane z rodziną matroszki (X.2.2.),
- samodzielnie śpiewa refren piosenki (X.4.3.),
- ilustruje słowa refrenu piosenki i nazywa elementy rysunku (X.6.1.),
- rozwiązuje test dotyczący matroszki (X.8.2.),
- współpracuje z rówieśnikami w grupie podczas wykonywania zadania (X.8.4.),
- słucha z uwagą wypowiedzi matroszki Tani (na temat jej pochodzenia), innych uczniów oraz nauczyciela, okazując szacunek wypowiadającej się osobie (I.1.1.),
- prowadzi minidialog według wzoru (X.4.2.).

NaCoBeZU („na co będę zwracać uwagę”):

- używam zwrotów grzecznościowych w języku rosyjskim: *Здравствуй/Здравствуйте/Привет/Пока/До свидания*,
- nazywam członków rodziny po rosyjsku (*мама, папа, сестра, брат, дедушка, бабушка*),
- przedstawiam kilka informacji na temat historii rodziny matroszki Tani,
- śpiewam refren piosenki *Пусть всегда будет солнце*,
- zadaję pytanie po rosyjsku: *Кто это?*, i odpowiadam na to pytanie prowadząc krótki dialog z kolegą lub koleżanką – *Это ...*,
- wykonuję pracę plastyczną ilustrującą treść refrenu poznanej rosyjskiej piosenki,
- nazywam po rosyjsku poszczególne elementy namalowane przeze mnie w pracy plastycznej.

Metody i techniki nauczania:

- praca z prezentacją multimedialną,
- metoda Dobrego Startu,
- aktywizowanie poprzez muzykę,
- praca plastyczna,
- rozmowa kierowana.

Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca w parach,
- praca w grupie.

Środki dydaktyczne:

- pacynka,
- prezentacja multimedialna,
- tablica interaktywna,
- matrioszki,
- nagranie piosenki,
- odtwarzacz płyt CD z głośnikami,
- gra milionerzy (przygotowana przez nauczyciela na platformie LearningApps),
- list od Tani,
- kartki A4, kredki.

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

1. Nauczyciel wita się z uczniami w języku rosyjskim.
2. Matrioszka Tania wita się po rosyjsku z każdym uczniem osobno, używając różnych zwrotów (*привёт, здравствуйте, алло*) i opowiada o sobie (kim jest, skąd pochodzi) – zapoznanie się z prezentacją dotyczącą pochodzenia i symboliki matrioszki (prezentacja przygotowana na platformie Genial.ly).

Zadanie: teleturniej na temat wiedzy o matrioszce – milionerzy.

3. Utrwalenie leksyki na temat rodziny.
 - Tania prosi uczniów, aby uważnie przypatrzyli się konstrukcji jej „ciała”. Każda kolejna część matrioszki przedstawia członków rodziny Tani (*бабушка, дедушка, мама, папа, брат, сестра*). Tania przedstawia członków rodziny za pomocą zwrotów: *Это моя мама/Это мой брат*.
 - Uczniowie zostają podzieleni na pary. Każda para otrzymuje od nauczyciela po jednej matrioszce. Zadaniem uczniów jest rozłożenie jej na mniejsze części. Następnie dzieci za pomocą pytania: *Кто это?*, nazywają członków rodziny według powyższego wzoru. Uczniowie wykonują te ćwiczenia naprzemiennie.
4. Śpiewanie refrenu piosenki: *Пусть всегда будет солнце.*

Пусть всегда будет солнце,

Пусть всегда будет небо,

Пусть всегда будет мама,

Пусть всегда буду я.

- Matrioszka pyta dzieci, czy pamiętają piosenkę, którą niedawno prezentował nauczyciel. Oznajmia, że rodzinie Tani spodobała się ta piosenka i chce nauczyć się ją śpiewać. Każde dziecko dostaje matrioszkę i przez wielokrotne powtarzanie dzieci uczą swoje matrioszki tekstu refrenu piosenki. Nauczyciel zaprasza dzieci na dywan i proponuje zaśpiewanie refrenu piosenki z muzyką i ruchem.
5. Przygotowanie pracy plastycznej na podstawie piosenki.
- Matrioszka prosi, aby dzieci zrobiły prezent jej przyjacielom i namalowały obrazek, który przedstawia słowa piosenki. Dzieci malują obrazek, po czym nazywają w języku rosyjskim to, co na nim namalowały: *Это солнце. Это мама. Это небо. Это я.*
 - Uczniowie wraz z nauczycielem umieszczają swoje prace na gazetce ściennej w sali lekcyjnej.
6. Praca domowa: Dzieci dostają liścik od matrioszki:
- „Witaj Przyjacielu! Zapraszam Cię do zabawy w Zdobywcę Wiedzy. Twoje pierwsze zadanie będzie polegało na znalezieniu odpowiedzi na pytanie: »Gdzie znajduje się i ile mierzy największa matrioszka na świecie?«. Poszukaj odpowiedzi na to pytanie w internecie lub w innych dostępnych źródłach. Możesz poprosić o pomoc dorosłą osobę. Zapisz odpowiedź na kartce. Dociekliwych i ciekawskich czeka nagroda. Kolejne zadania i wskazówki do dalszej pracy uzyskasz na kolejnej lekcji.
 - Powodzenia i do zobaczenia wkrótce. Tania”.
 - Matrioszka Tania dziękuje za uwagę i gościnę, żegna się z uczniami wybranym zwrotem: *Покá/До свидáния!*
7. Ewaluacja: Uczniowie, siedząc na dywanie w kręgu, kończą zdanie: „Na dzisiejszej lekcji dowiedziałam/dowiedziałem się...”.

Komentarz metodyczny

Realizacja kompetencji kluczowych i umiejętności miękkich

- Podczas pracy w parach kształtujemy kompetencje społeczne – przez współpracę w grupie, a także świadomość i ekspresję kulturalną – przez poznawanie kultury Rosji (historia matrioszki). Uczniowie rozwijają również kompetencje w zakresie uczenia się, poszukując i korzystając ze wskazówek oraz organizując własny proces uczenia się. Natomiast liścik do matrioszki, skłania dzieci do wzięcia udziału w zabawie i zachęca do pogłębiania wiedzy we własnym zakresie.
- Gra milionerzy powinna być przygotowana na podstawie prezentacji interaktywnej o matrioszcze. Nauczyciel dzieli uczniów na mniejsze grupy. Każda z nich otrzymuje oddzielny zestaw pytań, a nauczyciel występuje w roli prowadzącego. Zwycięska grupa w nagrodę otrzymuje pochwałę w formie wpisu lub pieczątki do zeszytu: „Jesteś milionerem. Gratuluję! *Матрёшка Тánя*”. Uczniowie z pozostałych grup otrzymują wpis lub pieczętką z wizerunkiem matrioszki oraz informacją: „Było blisko! *Молодéц!*”.
- Para, która zaprezentuje swój minidialog na forum klasy, dostaje w nagrodę naklejkę i wkleja ją do zeszytu.

- Wykorzystanie wielu zmysłów podczas lekcji pomaga dłużej utrzymać uwagę uczniów i gwarantuje lepsze zapamiętywanie materiału (śpiewanie z pokazywaniem, wielokrotne powtarzanie, rysowanie słów piosenki i nazywanie elementów ilustracji).

Nauczanie zdalne

- Podczas nauczania zdalnego można wykorzystać prezentację utworzoną na platformie Genial.ly dotyczącą historii matrioszki, rozbudowaną o nagranie piosenki *Пусть всегда будет солнце* z odnośnikami do ćwiczeń utrwalających poznane słownictwo na temat rodziny (np. Wordwall, LearningApps).
- W celu utrzymania pozytywnych relacji z uczniami w trakcie nauczania zdalnego nauczyciel powinien ich chwalić, wspierać w podejmowanych działaniach i stosować zindywidualizowaną informację zwrotną odnośnie do ich postępów w nauce, tak aby każdy uczeń poczuł się ważny i doceniony.

Dostosowanie do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Ćwicząc wymowę, należy pamiętać, by nauczyciel był skierowany twarzą do ucznia z dysfunkcją słuchu. Uczeń może wtedy odczytywać słowa z ust nauczyciela. Powinien zająć on również miejsce blisko nauczyciela.
- Dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim nauczyciel powinien formułować polecenia w prostszej formie. Podczas nauki słownictwa należy oceniać uczniów w sposób pozytywny, uwypuklając ich mocne strony, sukcesy i osiągnięcia. Trzeba pamiętać, aby nie krytykować ich przy całej klasie.
- Podczas pracy w parach nauczyciel powinien zadbać, by uczniowie zdolni pracowali z uczniami mającymi trudności w nauce, w tym ze SPE, ponieważ służy to integracji, kształtuje umiejętność współpracy i pozwala na poznanie innych uczniów.
- Rusycysta proponuje uczniom mającym problem z artykulacją głosek, ze słuchem, czy też z osłabionym wzrokiem, niepełnosprawnością ruchową, by wzięli udział w zadaniu-zabawie, polegającym na wystukiwaniu na klawiaturze pianina lub keyboardu rytmu refrenu piosenki *Пусть всегда будет солнце*, zaintonowanej przez nauczyciela i podchwyczonej przez pozostałe dzieci w klasie. Uczniowie ze SPE nie muszą być specjalnie uzdolnieni muzycznie, ponieważ chodzi o to, by poczuli się ważni, a nawet wyróżnieni.

Katarzyna Leśniak – absolwentka Instytutu Języków Obcych (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego na kierunku filologia rosyjska. Posiada dodatkowe wykształcenie z zakresu wychowania przedszkolnego (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) oraz z zakresu edukacji elementarnej – wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu). Od 2008 roku pracuje w Katolickiej Szkole Podstawowej im. ks. F. Błachnickiego w Nowym Sączu – początkowo jako nauczycielka języka rosyjskiego, a od 2013 spełnia się jako nauczycielka wychowawca w edukacji wczesnoszkolnej. Ma również doświadczenie w pracy m.in. jako lektor języka rosyjskiego w Centrum Językowym (Wyższej Szkoły Biznesu) w Nowym Sączu.

Piotr Tokarz – rusycysta. Z wykształcenia tłumacz języka rosyjskiego, w którym jest zakochany nieprzerwanie od ponad 10 lat. Dyplom licencjata (2013) oraz magistra (2015) filologii rosyjskiej otrzymał odpowiednio w Instytucie Języków Obcych (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) i w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej (Uniwersytet Jagielloński). Swoje wykształcenie uzupełnił z pedagogiki (2017), uprawniającej go do wykonywania zawodu nauczyciela. Od 2016 roku posiada doświadczenie pracy jako korepetytor, nauczyciel czy wykładowca języka rosyjskiego w szkołach językowych, prywatnych i na uczelni. Dodatkowo odbywał liczne praktyki translatorskie, występował również w charakterze tłumacza konsekutywnego w ramach programu studyjnego Study Tours to Poland.